

Ewaluacja projektów rynku pracy - warsztaty

Kierunek: organizowanie rynku pracy (III rok)

Prowadzący: dr Łukasz Łotocki (l.lotocki@uw.edu.pl, www.lukaszlotocki.pl, twitter.com/LLotocki)

Cel zajęć:

Celem zajęć jest zapoznanie studentów z podstawami teoretycznymi, metodologicznymi, a przede wszystkim praktycznymi badań ewaluacyjnych. Studenci uzyskują wiedzę i umiejętności z zakresu ewaluacji z naciskiem na ewaluację projektów rynku pracy. Celowi temu służą: bieżące ćwiczenia warsztatowe poszczególnych etapów procesu ewaluacji, analiza literatury, analiza raportów z ewaluacji projektów rynku pracy, a przede wszystkim realizacja w zespole własnego badania ewaluacyjnego.

Efekty kształcenia:

- Student zna narzędzia pozyskiwania danych na temat wytwarzanych w kontekście pracy więzi społecznych, norm i reguł oraz tworzonych przez nie instytucji, struktur i organizacji (K_W05);
- Student potrafi wykorzystać w toku pracy zawodowej wiedzę z zakresu nauk o pracy do analizowania i interpretowania procesów i zjawisk społecznych zachodzących w obszarze pracy i rynku pracy (K_U01);
- Student posiada umiejętność tworzenia pisemnych opracowań prowadzonych przez siebie badań, analiz i prognoz odnoszących się do wiedzy związanej z naukami o pracy i potrafi wykorzystać te umiejętności w pracy zawodowej (K_U05);
- Student potrafi przygotowywać w toku pracy zawodowej badawcze i praktyczne projekty społeczne związane z obszarem pracy i rynkiem pracy, wykorzystując przy tym zdobytą w czasie studiów wiedzę, jak też skutecznie współpracując z innymi ludźmi (K_K03);
- Student potrafi zbudować zespół zadaniowy w miejscu pracy i w jego ramach współpracować aktywnie z innymi osobami. (K_K05).

Warunki zaliczenia:

- Obecność i aktywność (dopuszczalne są 2 nieobecności bez konieczności ich odrobienia, w przypadku więcej niż 2 nieobecności ale nie więcej niż 4 – każdą nieobecność należy odrobić w formie ustalonej z prowadzącym; w przypadku więcej niż 4 nieobecności – brak możliwości zaliczenia przedmiotu);
- Przygotowanie do zajęć;
- Przygotowanie i prezentacja w zespole 3-osobowym wybranego raportu z ewaluacji projektu rynku pracy (z załączonej listy);
- Przygotowanie i prezentacja w zespole 3-osobowym koncepcji ewaluacji wybranego projektu rynku pracy;
- Przygotowanie i prezentacja w zespole 3-osobowym własnego raportu z ewaluacji projektu rynku pracy (raport musi być podzielony na rozdziały, przy czym za przygotowanie pojedynczego rozdziału odpowiedzialna jest jedna osoba; rozdział ten będzie podstawą oceny indywidualnej przy zaliczeniu zajęć).

Plan zajęć

1. Zajęcia organizacyjne. Podział na zespoły badawcze.

Zadaniem studentów na kolejne zajęcia jest nawiązanie kontaktu z instytucją publiczną / organizacją pozarządową / firmą w celu przeprowadzenia ewaluacji wybranego projektu. Możliwe podmioty: Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Wojewódzki Urząd Pracy, Powiatowy Urząd Pracy, działy HR / działy szkoleń w firmach, firmy szkoleniowe, agencje doradztwa personalnego, agencje pośrednictwa pracy itp.

2. Określanie potrzeb systemowych, potrzeb uczestników i celów projektów poddawanych ewaluacji

Studenci prezentują wstępną koncepcję projektu ewaluacyjnego będącą wynikiem kontaktu z wybraną instytucją publiczną / organizacją pozarządową / firmą.

Zadaniem studentów na kolejne zajęcia jest zdobycie informacji o projekcie, który będą ewaluować oraz przygotowanie listy pytań ewaluacyjnych wg przyjętych kryteriów.

Lektura podstawowa:

K. Olejniczak, *Wprowadzenie do zagadnień ewaluacji*, w: K. Olejniczak, M. Kozak, B. Ledzion (red.), *Teoria i praktyka ewaluacji interwencji publicznych. Podręcznik akademicki*, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2008, s. 17-39.

http://rszarf.ips.uw.edu.pl/ewalps/teksty/olejniczak_podrecznik.pdf

Lektura dodatkowa:

R. Szarfenberg, *Ewaluacja i analiza polityki społecznej*, w: G. Firlit-Fesnak, M. Szyłko-Skoczny (red.), *Polityka społeczna. Podręcznik akademicki*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007, s. 127-141,

http://rszarf.ips.uw.edu.pl/pdf/ewaluacja_analiza.pdf

3. Formułowanie pytań ewaluacyjnych wg przyjętych kryteriów

Studenci prezentują informację o projekcie, który będą ewaluować oraz wstępną listę pytań ewaluacyjnych wg przyjętych kryteriów.

4. Specyfika ewaluacji projektów rynku pracy - efekty zewnętrzne wpływające na proces ewaluacji i sposoby pomiaru efektywności

Lektura podstawowa:

M. Maksim, Z. Wiśniewski (red.), *Metody i narzędzia badania efektywności aktywnej polityki rynku pracy*, Warszawa 2012, Rozdział II. *Metodologiczne aspekty ewaluacji aktywnej polityki rynku pracy*, Rozdział III *Praktyka badania efektywności aktywnej polityki rynku pracy*, s. 25-56.

http://www.almp.umk.pl/public/pl/files/File/Publikacje/Metody_i_narzedzia_badania_efektywnosci_APRP.zip

Koncentrujemy się na następujących podrozdziałach: 2.2. Efekty osłabiające oddziaływanie aktywnej polityki rynku pracy, 2.3. Efektywność brutto i netto, 2. Sposoby pomiaru efektywności aktywnych programów rynku pracy stosowane przez publiczne służby zatrudnienia. Reszta dla chętnych.

Lektura dodatkowa:

Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej, realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2015 roku, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa, październik 2016, s. 4-41.

5. Specyfika badań ewaluacyjnych i wskaźniki w ewaluacji

Lektura podstawowa:

K. Olejniczak *Ewaluacja jako proces badawczy*; J. Górniak, K. Keler, *Rola systemów wskaźników w ewaluacji*, w: K. Olejniczak, M. Kozak, B. Ledzion (red.), *Teoria i praktyka ewaluacji interwencji publicznych. Podręcznik akademicki*, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2008, s. 101-126. http://rszarf.ips.uw.edu.pl/ewalps/teksty/olejniczak_podrecznik.pdf

Standardy ewaluacji Polskiego Towarzystwa Ewaluacyjnego,
http://pte.org.pl/wp-content/uploads/2015/08/Standardy_ewaluacji_PTE.pdf

6. Przygotowanie i omówienie własnych koncepcji ewaluacji projektu rynku pracy (1)

Zespoły 3 osobowe przynoszą i prezentują koncepcje własnych projektów ewaluacji.

Literatura podstawowa:

Ewaluacja. Poradnik dla pracowników administracji publicznej, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2012, https://www.ewaluacja.gov.pl/media/11102/poradnik_ewaluacji.pdf.

7. Przygotowanie i omówienie własnych koncepcji ewaluacji projektu rynku pracy (2)

Studenci ruszają w teren, prowadzą badania ewaluacyjne wybranego projektu. Badanie zostanie zakończone raportem.

8. Badania jakościowe i ilościowe w ewaluacji

Lektura podstawowa:

S. Mandes, *Metody jakościowe w ewaluacji*; Ł. Widła, *Zastosowanie metod ilościowych w ewaluacji*, w: K. Olejniczak, M. Kozak, B. Ledzion (red.), *Teoria i praktyka ewaluacji interwencji publicznych. Podręcznik akademicki*, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2008, s. 129-174. http://rszarf.ips.uw.edu.pl/ewalps/teksty/olejniczak_podrecznik.pdf

9. Realizacja badania fokusowego [27 listopada]

Lektura podstawowa:

Ł. Łotocki, *Zogniskowane wywiady grupowe jako metoda badawcza w polityce społecznej na przykładzie badań nad migracjami międzynarodowymi*, w: *Problemy Polityki Społecznej. Studia i dyskusje*, 2005 r., Nr 8, http://www.problempolitykispolecznej.pl/images/czasopisma/8/8_156-171.pdf

UWAGA! Zajęcia najprawdopodobniej odbędą się w fokusowni w nowym budynku WNPiSM na kampusie głównym (drugie wejście, na poziomie minus 1, sala nr 23). Proszę upewnić się co do tego faktu sprawdzając aktualności na www.ips.uw.edu.pl w przededniu zajęć.

10. Analiza raportów ewaluacyjnych dotyczących rynku pracy (1) [4 grudnia]

3-osobowe zespoły przygotowują prezentacje dotyczące wybranego raportu ewaluacyjnego z projektu rynku pracy (z załączonej listy) - tzw. metaewaluację. W prezentacji zawierają opis metod, główne wyniki ewaluacji i własne wnioski metodologiczne (co warto uwzględnić we własnym badaniu, czego zabrakło).

11. Analiza raportów ewaluacyjnych dotyczących rynku pracy (2) [11 grudnia]
12. Konsultacje badań ewaluacyjnych [18 grudnia]
13. Przygotowanie do opracowania raportu z ewaluacji [8 stycznia]
Literatura podstawowa: Ch. Frankfort-Nachmias, D. Nachmias, <i>Metody badawcze w naukach społecznych</i>, Zys –i Ska Wydawnictwo, Poznań 2001, Dodatek B. <i>Zasady pisania raportu z badań</i>, s. 568-578;   E. Babbie, <i>Badania społeczne w praktyce</i>, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2005, Załącznik C, <i>Raport z badań</i>, s. 563-569.   <i>Ewaluacja. Poradnik dla pracowników administracji publicznej</i>, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2012, https://www.ewaluacja.gov.pl/media/11102/poradnik_ewaluacji.pdf.
14. Prezentacja wyników własnych badań ewaluacyjnych oraz wniosków i refleksji z badań (1) [15 stycznia]
Raporty przygotowują zespoły 3-osobowe. Raporty muszą być podzielone na rozdziały, przy czym za przygotowanie pojedynczego rozdziału odpowiedzialna jest jedna osoba. Rozdział ten (rozdziały) będzie podstawą oceny indywidualnej przy zaliczeniu zajęć.
15. Prezentacja wyników własnych badań ewaluacyjnych oraz wniosków i refleksji z badań (1) [22 stycznia]

Lista przykładowych raportów z ewaluacji projektów rynku pracy:

1. *Ewaluacja wskaźnika oceny wpływu Europejskiego Funduszu Społecznego na funkcjonowanie publicznych służb zatrudnienia oraz wskaźnika oceny wpływu Europejskiego Funduszu Społecznego na funkcjonowanie instytucji pomocy społecznej*, http://www.ewaluacja.gov.pl/media/25548/rzl_273.pdf
2. *Raport końcowy z ewaluacji wewnętrznej projektu pt. "Model kontraktowania usług rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych"*, <http://fundacjaimago.pl/wp-content/uploads/2013/02/8.-Raport-z-ewaluacji-wewn%C4%99trznej.pdf>
3. *Przeprowadzenie monitoringu i ewaluacji projektu pilotażowego pn. „Partnerstwo dla Pracy”*, <https://psz.praca.gov.pl/documents/10828/167868/RAPORT%203%20-%20pp%20Partnerstwo%20dla%20pracy.pdf/403a2ba4-66a0-43d6-8e4e-079b06d06899?t=1433499052000>
4. *Raport z ewaluacji projektu systemowego pn. „Lepsze jutro” realizowanego przez Powiatowy Urząd Pracy w Opocznie w ramach Poddziałania 6.1.3 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki* <http://opoczno.praca.gov.pl/documents/1714330/2562848/Raport%20z%20ewaluacji%20projektu%20systemowego%20-%20Poddzia%C5%82anie%206.1.3%20PO%20KL.pdf/89c7fa1f-3ec2-48e6-9604-e82262718677?t=1459699961000>
5. *Raport podsumowujący realizację usług aktywizacyjnych w ramach pilotażowego projektu „Partnerstwo dla pracy” realizowanego na terenie województwa mazowieckiego* <http://wupwarszawa.praca.gov.pl/documents/47726/1290617/Raport%20podsumowuj%C4%85cy%20realizacj%C4%99%20projektu%20pilota%C5%BCowego%20Partnerstwo%20dla%20pracy/3dc29b69-2748-46ab-b052-5284d5690214?t=1426069821000>

6. *Ewaluacja działań podejmowanych na rzecz wsparcia systemu instytucjonalnego rynku pracy oraz pomocy społecznej w ramach EFS,*
http://ibs.org.pl/app/uploads/2016/11/IBS_Report_08_2008_pl.pdf
7. *Raport z badania ewaluacyjnego projektu systemowego pn. „Rynek pracy czeka” realizowanego przez Urząd Pracy m.st. Warszawy,*
http://www.up.warszawa.pl/aktualnosci/rap_ewaluacja.pdf
8. *Raport końcowy z badania ewaluacyjnego „Kobieta na podkarpackim runku pracy w kontekście działań finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego”.*
<http://pokl.wup-rzeszow.pl/cms/upload/edit/file/2012/ewaluacja/raport%20z%20badania%20dot.%20kobiet%20-%20sierpień/Broszura.pdf>
9. *Raport z badań „Asystent osoby niepełnosprawnej”,*
https://rownosc.info/media/uploads/raport_z_badan_asystent_osoby_niepelnosprawnej.pdf
10. *„Ewaluacja wejścia osób niepełnosprawnych na otwarty rynek pracy realizowanego w ramach zlecenia realizacji zadań.”*
<https://www.pfron.org.pl/download/5/722/07KatarzynaKsiezopolska.pdf>
11. *Ewaluacja ex – post projektu „Diagnoza rynku pracy województwa lubelskiego w aspekcie funkcjonowania na nim osób niepełnosprawnych”. Raport końcowy.*
http://www.projektybadawcze.wspa.pl/files/Raport_z_ewaluacji_projektu-niepelnosprawni.pdf
12. *Badanie efektów wsparcia zrealizowanego na rzecz osób młodych w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój*
https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/media/16948/IBS_raport_02032016_mj_JB.pdf

Przykładowe instytucje, z którymi można nawiązać kontakt w celu realizacji własnego projektu ewaluacyjnego:

- Działy HR / działy szkoleń w firmach;
- Firmy szkoleniowe,
- Agencje Doradztwa Personalnego,
- Agencje Pośrednictwa Pracy;
- Fundacje i Stowarzyszenia realizujące projekty;
- Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej;
- Wojewódzki Urząd Pracy;
- Powiatowy Urząd Pracy;
- Ośrodek Pomocy Społecznej;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i in.